

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik. izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLII.

V Ljubljani, 11. prosenca 1889.

List 2.

Prepir med starim in novim letom.

(Konec)

Novo leto. Vse je res, in še več kakor se pripoveduje. Po mestih so mnogi ob nedeljah imeli prodajalnice odperete; drugi so hodili o svetih dnevih po kupčijah, na sejme, in kjer ima Gospod svojo cerkev, tam je „zelenec“ pristavljaj svojo kapelico, ter so ob nedeljah — tudi še med službo božjo — prodajali, ljudi odvracevali od službe božje, marsikterikrat tudi sami niso bili pri sv. maši.

Staro leto. Peče me pa še drugo zlo. Marsikteri po mestih so o svetih večerih sedeli po kavarnah, igrali, ali plesali v družbah, zjutraj pa dolgo smerčali ter so zaspali tudi še sveto mašo. In zopet mnogi mladi so skor po celo dopoldne sedeli po nekacih šolah, da so komaj dobili čas za sv. mašo, ali pa še ne! Tudi so dostikrat v nedeljo dopoldne delali, o ponedeljkih pa zaslužek postopaje zapravljali!

Mlado leto. Pravijo, da so res taki, ki imajo v navadi pijančevati v ponedeljek po nedelji, ktera jim je ostala prazna, brez kacega dobrega dela.

Staro leto. Ti si hitro zvedelo mnoge napake starega leta, — morebiti se ti posreči jih odpraviti? Mene hudo boli, da moram pri tacih pomanjkljivostih odstopiti in da se svet v moji 12mesečni dobi ni zmodril tako, kakor bi jaz rado.

Mlado leto. Ta reč tudi mene skerbi. Mislim, moj stareji tovarš, ljubo staro leto, da ti malo preojstro ljudi sodiš, ko praviš, da se niso nič zmodrili. Jaz sicer samo nisem videlo, kaj se je godilo; toda ljudje pripovedujejo tudi marsikaj dobrega in lepega iz dobe, ki gre h koncu.

Staro leto. Tudi tega ti ne odrečem do čistega; imeli so n. pr. veliko misijonov, vstanovilo se je lepo število družb za treznost, za božje hiše so verniki veliko dobrega storili, umerle duhovne pastirje so objokovali in nove z velikimi slovesnostmi sprejemali, ubožne so obilno podpirali, z mnogimi darovi so pospeševali, razširjali sv. vero, veliko storili za umerle itd.

Mlado leto. To je res hvale vredno. Omenilo si misijone, treznostne družbe in več čisla vrednega; kaj praviš, ali bodo po starem tergu in drugod po mestu zanaprej ob nedeljah manj odpirali štacune, ali bodo pijanstvu vdani ljudje zapustili to pregrešno navado? Ali bodo petke spoštovali, pridno k sv. maši hodili o Gospodovih dnevih?

Staro leto. To vprašanje me je zopet zbolelo. Jaz bi z veseljem iz večnosti nazaj gledalo, ako bi se ob nedeljah vse cerkve napolnovale in vse odvečne pivnice in mnoge pisarne spraznovale, in sploh želim takega poboljšanja, da bi ne bilo treba ne „posilne delavnice“, ne „Žabjeka“ in ne ljubljanskega „Grada“, ter ječ drugod.

Mlado leto. To je prav lepa misel, in jaz, kakor sem še mlado, imam vendar že marsiktere zrele misli, — želelo bi n. pr., da kakor se mesto od leta do leta lepša, je vendar toliko nekacega „blata“, da mi je prav bitko, ko moram to gospostvo nastopiti. Obračam se toraj do tebe, o človek! pomagaj mi med tékom mojega vodstva, da se ulice in razni prostori čistijo po mestih, terjih in vaséh in tudi po nраво olepsajo. Človek! bodi pameten, naj se ti studi, kar je ostudno, — sovraži, kar je gerdo; ljubi pa snago! Skerbi za poštenost in noma-

dežanost; sicer bi jaz moralo svojega Gospoda prositi, da me sredi mojega teka reši tvoje družine! (Prim. „S. Franc. Glöcklein“ št. 4. 1889.)

Človek. Prav hudo osramoten sem poslušal vajine pritožbe, „staro“ in „mlado leto!“ Vem, da sem sam kriv svojih grehov. Imejte vé leti usmiljenje z menoj; vé, da nisem vreden vajine tovaršije in vajinega spremljavstva, groza me je, ko se ozrem na solnce, mesec in prelepe čiste zvezde. Prizadevati se hočem res z vso močjo, da tebi „novo leto“ ne bom delal nič sramote, — in tebi, „staro leto,“ si bom prizadeval namestovati, kar se je po mojem zadolženju hudega zgodilo.

Staro leto. To je dobra misel, tako se ločim potolaženo od tod. Glej pa, da ti bo resnica. „Premisli pred Bogom vsa svoja leta v grenkosti svoje duše! (Iz. 38, 15.) Pomisli, da si bil nerodovitno drevo, in vendar bo Bog od tebe sadú zahteval (Luk. 13, 8); obrni se k Gospodu, ki hoče od tebe imeti sad od vsega časa, kar si bil na zemlji, — delaj pokoro s skesanim in ponižnim srcem.

Novo leto. Človek! sej si umen, prebrisan, jasne glave in veš, da tvoj Bog ne mara za nezveste in nemarne sinove. (Prid. 15, 19 id.) Torej delaj in imej pred očmi leta večnosti (Ps. 76, 6), in hodil boš po pravi poti; jaz pa te bom spremljalo po vsih potih.

Človek. Bom, bom, pa res bom! Pomagaj k temu milost božja!

Božič v Rimu.

(Dalje.)

Sveti božični dan proti večeru bile so slovesne večernice v baziliki sv. Marije Velike pri pravih sv. betl. jaslicah. Večernice so opravljali kardinal Parochi z zborom kanonikov in svečnikov, kakor pri predpoldanji službi Božji. — Po večernici bila je zopet veličastna procesija s svetimi jaslicami, kakor v jutro. — Zanesli so jih v kapelo skozi zakristijo. — Nazaj so prinesli krasno zlato skrinjico na velelepem nosilu in jo spremljevali v slavni procesiji v veliko prezbiterijo; postavili so jo na glavni oltar. V tej skrinjici hranijo pa nekaj pleníc in povoj, s katerim je Devica Marija božje Dete povijala.

Potem se začné večernice v velekrasni kapeli Device Marije Snežnice; tu se nebeško milo, vzvišeno in častito koralno popevajo lavretanske litanije, naposled je slovesni blagoslov z Najsvetejšim.

Zvečer ob 7ih so bile slovesne večernice in devetdnevnicica k zlati maši sv. Očeta Leona XIII v mili cerkvi presv. Serca Jezusovega na tergu Navoni. V tej preljubi cerkvi sem bil začel Sveti večer in sv. noč, tu sem skončal nikoli mi pozabljeni Sveti dan rojstva Gospoda našega Jezusa Kristusa.

V praznik pervega mučenca, sv. Štefana, bil sem pri slovesni službi Božji v vatikanski baziliki sv. ap. Petra, v kapeli kanoniških sedežev, ali kapeli cerkvenih molitvenih ur. Obhajala se je pontifikalna sv. maša; med mašo po evangeliju pridiga, izversten govor o sv. Štefanu in razmerah sedanjih časov, osobito, kako mnogi zatiskajo oči in mašijo ušesa pravi sveti Božji istini; kako mečejo kamenje laži, obrekovanja, gerjenja in zaničevanja na Kristusa in namestnika Njegovega na zemlji, rimskega papeža, na sv. cerkvo in nje naprave in vstanove i. t. d. — V tej kapeli, na sredinji oltarja, pod krasnim velikim sv. razpelom (britkomartro) leží čudovito milo in ljubeznjivo Dete Jezus; ta kip, rojenega Deteta velikosti, je iz čistega zlata. O, kako presunljivo je gledati in premišljevati ob jednom večno Ljubezen Boga-človeka, kakor ubogo Dete v jaslicah in 33 let starega mladenča Boga-človeka Jezusa na križu razpetega in umirajočega!

O betlehemska siromašna štalica! ti tila in in samotna podzemeljska duplina!... O, berdo kamenito Kalvarija... Uboge dervene jaslice. — Leseni, prosti Križ. — Dervene jaslice in križ sta pervo in poslednje prestolje istinitega in bistvenega Boga-človeka, Kristusa Jezusa na zemlji, osebno bivajočega. Koliko ponižnost, spokornost, sv. uboštvo, poterpežljivost in ne-sebično ljubezen nas učita Jaslice in Križ.

O, Betlehem in revna štalica s priprostimi, terdimi dervenimi jaslicami, v njih ljubko, nežno, nebeško-milo, presveto Dete — Sin živega Boga — Sin brezmadežne Device, med oslom in volom; poleg pa deviška Mati Marija in njeno deviški ženin sv. Jožef.

O, Jeruzalem in berdo Golgata s stoječim dervenim križem, na njem visi strašno razpeti, terpeči, zapuščeni, ves z ranami obdani Bog-človek; isto presv. Dete Jezus nekđaj v terdih jaslicah, sedaj, čez 33 lét, visi na križu med zemljo in nebom!... Terpi in umira za nas — zbog nas in naših grehov — iz ljubezni do nas, — med dvema razbojnikoma. Zraven sta deviška Mati Marija in deviški učenec, sv. Janez evang. Tam med oslom in volom — tu med razbojnikoma.... Tam med pravičnima in nedolžnima, čistima in pobožnima osebama: Devico Marijo

in Jožefom — tu zopet Devica in Mati Marija s sv. Janezom. — Tam v terdih jaslicah v ple-nice povit tu na ~~terdem~~ križu z ranami in keryjo pokrit.... Tam v mestni ptuji duplinski štalici — tu na mestnem sodnijskem moriščnem berdu. — Od početka v revni štalici pa do skončka na terdem lesu križa je teklo 33 let ubozega, trudopolnega, dobrodelnega in svetega življenja Boga-človeka na tej zemlji za odrešenje in zveličanje naše. Tudi v Rimu, ne daleč od sv. Marije Velike, kjer so sedaj prave sv. betlehemske jaslice, je bazilika sv. Križa jeruzalemska, v kateri se hrani naj večji del pravega sv. Križa Kristu-sovega. Vmes pa, v sredini med tema stoji ba-zilika, prvostolnica rimskega biskopa, poglavarja sv. katoliške Cerkve — pravnega naslednika prvaka apostolov, sv. Petra. Ta cerkva je posve-čena presv. Zveličarju in ss. Janezu Kerstniku in evangelistu. Tudi med Betlehemom in Kalva-rijo, na kraju poslednje večerje Gospodove v Jeruzalemu, je vstanovil Gospod Jezus najsvetejši Zakrament večne ljubezni; v podobah, ponižnih in vsakdanjih, kruha in vina je zapustil nam samega Sebe — nam je dal v živež svoje presv. Telo in Kri, svojo božjo in človeško natoro.

Na te tri kraje se še osobito radi zbirajmo, te tri kraje vedno premišljajmo, na teh treh krajih se še posebno spominjajmo večne ljubezni Božje do nas; in ti trije kraji so: Siromašna betlehemska štalica z revnimi jaslicami, v njih pa na slami nebeško Dete Jezus. Berdo, grič Kalvarija s križem, na njem razpeti-ranjeni-ter-peči in umirajoči Jezus. — Potem pa taberna-kelj z najsvetejšim Zakramentom, v njem živi Jezus Bog-človek.... Kakor je v cerkvi križ z razpetim Zveličarjem, tabernakelj z Najsvetejšim, tako bodi sv. božična predstava z jaslicami vsaj sveti božični čas. Spodobno in dostojno bilo bi vstanoviti zopet lepo navado postavljati v cer-kvah sv. božične jaslice v spodbudnih podobah in pravi dogodbi primerno, častito in vzvišeno; — ne pa igračarsko. —

(Konec nasl.)

Čudni kruhoborci.

Sedanji svét se hoče imenovati „močnoduš-nega“, v resnici je pa prav malodušen in veli-krat otročji, prijatelj mnogoterih vraž in terpin-čenja ubozega človeštva, da bi s tem pasel svojo radovednost.

Na Dunaju, kakor piše nekdo iz zdravniških krogov v graškem „Volksblattu“, je proti koncu adventa unega leta neki Albin Krause imel po-

skušnjo predstavo o h y p n o t i z m u, živalskem ma-gnetizmu. Dopisnik živo miluje, da je zdravilski vrad dovolil take poskušnje, „experimente,“ in da je bil napovedan še nadaljni poskušnji govor na 27. grud.

On ne pričakuje, da bi dotični organi to počenjanje ustavili, zato si je štel v dolžnost, očitno svariti zoper to počenjanje in zahteva od zdravilskih vradnij, da naj se temu počenjanju ustavijo. Pisavec sumi, da dotični organi ne vedó in ne umevajo popolnoma, kako nevarno je kazališno skazovanje magnetizma. Zavrača dalje na premnoge nesreče, ki so se pripetile na Dunaji vsled Hansenovih predstav in da je 12. sveč. 1880 bila postavljena zdravilska komi-sija, ki je nasvetovala, da Hansenove predstave naj se brez odloga prepovedó. To se je takrat tudi zgodilo in Hansen jo je moral pobrati z Dunaja.

Škodljivi glumač jo je potem poménil v Švico in pozneje v Pariz. — povsod pa je de-narolovec povzročil mnoge nesreče na zdravju ubozega človeštva.

Čudi se zdravilski strokovnjak, da dunajska zadevna vradnija ni tega vedela ter je Krause-tu dopustila njegove nevarne „experimente.“

Spomina vredno je pri tem, da verhovni zdravilski svét v Rimu je mesca rožnika 1886 storil sklep, da hypnotizem (magnetizem, mezme-rizem, fascinacija) naj se prepové po vsej Italiji. Verhovni svet je vednostno dokazal, da taka glumstva so zmožna pamet pri človeku prav nevarno zbegati in hypnotizovani osebi hudo škodovati; še posebno je to škodljivo mladim duhovno slabim osebam, ki so občutljivih čutnic. Vse to poterjajo skušnje.

Tako počenjanje je tudi naravnost protivno osebni svobodi, ki glumač nima pravice jo ka-liti, ljudem pamet mešati in zdravju škodvati. Nihče nima pravice, nevednost bližnjega rabiti v svoje kruhoborstvo, dobičkarije ali pa razuz-dano strast! S tacimi razlogi so bili zdravniki dokazali nedopustljivost in hudobnost omenjenih glumačev.

Cesare Lambroso, sloveč profesor v Torinu, je 21. rožnika 1886 v Pariz naznanil več nesreč, ki so se zgodile vsled hypnotizovanskih skušenj. V Torinu n. pr. je bil neki artiljerijski oficir skoro popolnoma zblaznil; eden teh dobičko-lovcev ga je namreč hypnotizoval in vsled tega je bil tudi sicer vsak trenutek v nevarnosti, da nehoté zajde v tako spanje, kadar je kaj svitlega zagledal. Tako je, kakor primoran, tiščal o neki priliki v prižgano svetilko pri kočiji in bil bi

se neki večer povozil, ako bi ga stotnik baterijski ne bil na stran potegnul.

Pisatelj ovrača ugovore in nateza veliko število naj imenitnejših zdravniških učenjakov, ki so zoper to, da bi se take poskušnje delale.

In koliko kužljivost ima to v sebi! v Bratislavu je šolska mladina brezbožnost Hansenovo opazovala, in kaj se je zgodilo? Vsa mladina je skušala sleparstvo posnemati, celo otroci so hansenovali. Tako tudi v Neufchâte-lu v Švici... Nasledki tega so bili, da so jeli kerči mladino lomiti. O groznih nravnih nevarnostih pri tem sleparstvu še govoriti ni.

Dotični vradi imajo toraj težavno nalogo, potrebo resnega prevdarka, predno dopustijo tuje veterinjake in premetavce očitno pred občinstvo. Dostikrat namreč se vsiljujejo z burkami in glumstvi, s kakoršnjimi ljudem možgane mešajo, ali so jim celo v spotikljej; zraven tega jih pa za težko zasluženi denar žulijo in nekterih ni naprej spraviti, kadar se vgnjezdijo.

Taki ljudje ne hodijo po deželah, da bi koristili ljudem, ampak le sami sebi, ljudem velikrat v telesno in dušno škodo. Včasih vabijo prebivalstvo na svoja odmenjena igrališča s kako godbo, bobnanjem, škripanjem — večkrat popoldne gredé memo cerkve, kadar so verniki še k božji službi zbrani. Nameri se celo, da postransko spotikljive reči skazujejo, da bi več občinstva privabili. Za svete čase in praznike taki šegavci malo prašajo. Če družih ni, se priklatijo v 40dnevem tihem postu nekaki šemeži, ki po očitnih krajih tancajo, se zverajo in plešejo, da kake solde ulové. Kterikrat v rokavicah pridejo naloskami gospodiči, ki hočejo vedeti — kaj več kot hruške peč', malo počarati, pocomprati, „eskomotovati“ in kdo si vé, kake skrivnosti še počenjati. To pa to! Zdaj radovedna gospóda pritiska; nekteri pripeljejo svoje kolegije itd. itd. Tu se dá kaj „profitirati“, morda tudi še kak verski dvom obuditi, ako je glumač dosti izurjen in poreden. „Modus acquirendi est multiplex“ — in kdor odveč verjame, „est simplex!“

Carmen in Pontificem Leonem et Imperatorem Austriacum.*)

„Laudemus viros gloriosos“
Eecl. 44. 1.

Est vetus effatum, non omnibus una voluptas,
Me mea delectant, te tua, quemque sua.
Est vetus effatum, nam sic dixere priores:
A Jove principium, cum Jove finis erit.

* Ta znamenita poezija je vredna, da se dalje razširi; prinesel jo je lanski Tezaski škof. list št. 17. Vr

Z Bogom začni vsako delo,

In bo dober ték imelo

Faug' an mit Gott, mit Gott hoer' auf.

Diess ist der schoenste Lebenslauf.

Scilicet alma dies, qua non pretiosior unquam,

Anni prima dies Urbis et Orbis erat.

Viderat exultans litantem Roma LEONEM

Audit: „Vivat Rex quoque Papa LEO!“

Visere mente licet spectacula digna beatis,

Quae tantum superis divus Olympus habet.

Roma Petri sedes, vastum regina per orbem

Roma LEONIS orans, Roma beata, vale!

Qua Boreas, Zephyrus, qua spirant Eurus et Auster,

Christiadae laeti munera sacra ferunt.

Pontificumque chorus sociali foedere vinctus

Pontificum capiti iungitur ecce suo.

Turba ruunt clangore nolae, per templa Sacerdos

Nobilis imperio fertur amica Senex.

Aurea collucent rutilis altaria flammis

Et multis adolent thura Sabaea focis.

Et feriunt aures placidi modulamina cantus

Vocibus elatis organa laeta sonant.

Ordo sacerdotum stipat venerabilis aram,

Purpureus fundit coetus in aede preces.

Rara dies, praeclara dies bis quinque recedunt

Lustra, Senex offert munera larga Deo.

Scilicet haecce dies omnes memoranda sorores

Anteit et coeli gaudia viva refert.

Gloria, laus et honor, tibi sit Rex, Christe Redemptor,

Grates immensas accipe summe Deus.

Vidit et Imperum nostrum ter nobile festum

Annus (nostis enim) sic iubilaeus erat.

Iam iam fluxerunt quatuor bis lustra peracta

Regni, quod CAESAR noster amatus habet.

Multa tulit fecitque dolens, sudavit et alsit,

Ast Deus omnipotens munera larga dedit.

Jam populi cuncti (quid enim nisi vota supersunt?),

Qua patet imperium, dicite corde precor:

Gloria laus et honor, tibi sit Rex, Christe Redemptor!

Grates immensas accipe summe Deus.

Accipe vota simul: Coniuncti foedere sancto

Sint in perpetuum Thronus et Ara Dei.

Accipe vota Deus, nostris sic annue votis,

Ut Te laudemus tempus in omne Deum.

P. Anicetus a Tuberio, capuc.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Ljubljani. (Novi župnik pri sv. Petru vmeščen.) Prav velikanski dokaz, da je Ljubljana katoliška, je bil sv. misijon pri sv. Jakobu, o katerem sta že poročala „Domoljub“ in zadnja „Danica“ ter je v resnici vreden, da se zapiše z zlatimi čerkami v cerkveno zgodovino ne le Št.-Jakobske fare, ampak cele Ljubljane in njene okolice; tudi tu so se poterdile v nekem pomenu krasne besede rimskega obeliska: „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat — Kristus zmaga, kraljuje, zapoveduje.“ — Druga znamenita dogodba je bila 30. decembra zelo slovesna vpeljava novega župnika pri sv. Petru, dosedanjega kaplana, g. Martina Malenška.

Odkar je ranjkemu skerbnemu in izverstnemu župniku g. Matiju Hočevarju nenadoma na ptujem padla pastirska palica iz utrujene roke, se je budila splošna želja in širil glas, da naj bo novi župnik na vse strani neumorno delavni in zato občje priljubljeni gospod Martin, ki je bil poslednji čas desna roka ranjkemu bolehnemu g. župniku. V ta namen so farani pridno in veliko molili in skerbno popraševali: kdo bo župnik? ali bodo g. Martin? Ko pa zvedó, da so mil. knežoškof izvolili zaželjenega gospoda, so navdušeno sprejeli to novico, in komaj pričakovali slavnega dne, ko bode očitno vmeščen. Skušali so se, kako bi vse vredno olepšali pred cerkvijo in v cerkvi. Nad župnijskimi vrati je bil napis:

Pozdravljen, nam od škofa dani,
Pri nas Te dolgo Bog ohrani!

Drugi napis je bil pri železnih vratih:

Fara dans vesela, zvesta
Te pozdravlja ko nevesta.

Tretji nad velikimi cerkvenimi vrati:

Cerkev sv. Petra sveta
Te sprejema ko Očeta!

Od župnijskih do železnih vrat je bil narejen lep drevored iz dveh verst mlajev, sklenjenih z zelenimi venci in okinčanih z raznimi zastavami, slovenskimi, mestnimi, cesarskimi in papeževimi. Prednji večer in pri slovesnosti je silno streljanje in zvonilo na vse strani veselje razodevalo in povikševalo slovesnost.

Da si je močno na dež kazalo, privrela je vendar silna množica iz mesta in z okolice k izredni slovesnosti. Ob 9ih se prične spreved od duhovske hiše proti cerkvi. Naprej gredó v velikem številu dečki in deklice iz sirotišč, le-té vse belo oblečene in s palmovimi vejicami v roki, z venci na glavi; za njimi tudi veliko število družih mladih deklic, belo oblečenih; dalje ključarji iz vsih podružnic s svetilnicami, drugi s cerkvenimi zastavami. Za temi gre častita duhovščina, oo. Lazaristi in Frančiškani, župniki in profesorji, poslednjič novi župnik spremljen od kanonikov prelata dr. Čebaška in Zamejca. Za duhovščino gredo odlični povabljeni, med njimi gosp. okrajni glavar, več mestnih svétnikov in odbornikov, ključarji, župani i. dr. Pred cerkvenimi vrati pozdravi g. župnika hčerka hišnika in mestnega zastopnika V. z lepim ogovorom in podá mu krasen šopek. G. župnik se zahvali s primernimi besedami, na koru pa se oglasi pozdrav znanih pevcev.

Odpoje se 'Veni S. Spiritus', potem stopi na leco milgsp. prelat Čebašek, ki po prijaznem pozdravu in vvodu priporoča g. župniku in faranom sveto

ljubezen ko blago véz, ktera naj jih spremlja pri vsih medsebojnih dolžnostih, naj jim jih zljajšuje in dela rodovitne. Kot vir te svete ljubezni priporoča zlasti najsvetejše Serce Jezusovo pastirju in vernim.

Sledila je slovesna maša g. župnika med obilno asistenco, v krasni cerkveni obleki in med izverstnim, prav cerkvenim petjem na koru. Z zahvalno pesmijo se je končalo sv. opravilo, in vernil se je spreved v ravno tistem redu v župnijsko hišo. Častiti novi gosp. župnik je po cerkvenem opravilu pogostoval éz 30 gostov; tudi je obe sirotišnici in druge ubožne prav obilno obdaroval po zgledu svojega patrona sv. Martina.

Jasno je, da so se med kosilom verstile primérne napitnice sv. Očetu in presvitlemu cesarju, milgsp. knežoškofu in novemu župniku, pridigarju in vsim gostom in verlim faranom, da bi ostali vedno tako vdani svojemu g. župniku, kakor dozdej.

Po petih litanijah so se razšli ljudje in gostje, prav veseli, da se je vse zveršilo tako lepo in v naj boljšem redu. V spomi pa ostane in v kroniki šenpeterske fare zapisana lepa slavnost, ki dela čast g. župniku in vernim faranom, ki vedó ceniti in spoštovati duhovski stan. Naj lepa vez nasprotne ljubezni veže pastirja in verne mnoga leta, veže do groba in unkraj groba!

Z Berda. 28. dec. Letošnja zima pobrala je že veliko odličnih mož, tudi precej duhovnov in zdravnikov. Umerl je tudi dne 2. decembra v Ljubljani tukajšni zdravnik in veleposestnik g. Lorenc Rus. Ta gospod je bil doma na Brezovici pri Ljubljani, učil se je zdravništva na ljubljanski farmacevtiki pod vodstvom profesorjev Natana, Bleiweisa, Schiferja in drugih. Perve leta svoje prakse bil je zdravnik v Zagorju, kjer je bila huda vročinska bolezen in je ta gospod veliko skusil. Pozneje preselil se je v Berdsko faro; tu je ljudi zdravil, kupil si več zemljišča, zidal si novo lepo hišo in vzorna gospodarska poslopja. Bil je mož strokovnjak v stavbarski stroki, ter je tudi večkrat javna dela prevzel in zverševal. Kot zdravnik je bil posebno izverstn za zunanje bolezni in je rad pomagal revežem, kateri ga bodo močno pogrešali. Pa tudi kot kristjan je spolnoval verske dolžnosti. Šel je vsako nedeljo in zapovedani praznik k sv. maši. Dajal je s tim lep zgled mlajšim zdravnikom; učiteljem in drugim. — Priporočal bolnikom sv. zakramente ter večkrat rekel: molitev nobenemu ne škoduje.

Zbolel je bil že v jeseni 1887 in prenašal je velike bolečine z lepo poterpežljivostjo. Okreval

je bil sicer letošnjo spomlad, ali v jeseni lotila se ga je huda bolezen, vsled ktere je umrl.

Znan je bil ta gospod Rus blizo in daleč; bil je pri c. kr. sodnji na Berdu državnega pravnika namestnik.

Pokopan je bil 5. grudna na pokopališču v št. Vidu pri Berdu. Pogreba se je vdeležilo mnogo ljudstva od blizo in od daleč; med drugimi tudi veteransko društvo iz Domžal z godbo, in prostovoljna požarna bramba Lukoviška. Naj bode verli ranjki L. Rus prijateljem in znancem v molitev priporočen. K.

Iz Štajerskega. (Kaj stori greh!) Prosim, da bi sledečo resnično dogodbo tiskati blagovolili v cenjeno „Danico.“

Bog ne želi smerti grešniku, temuč, da se spokori in večno živi! Lahko je vesel vsak in srečnega se smé imenovati, ako sluša glas Božji in spolnuje zapovedi Gospodove vselej. Kakor pa je Bog na čuden način spreobrnil Savla v Pavla, blizo enako se je pred nekoliko leti k Bogu obrnil rokodellec J. B., Hrovat. Bil je od mladosti bistrega uma; ko je leta dopolnil, je bil prištet k vojaštvu. Ker je na nekoliko višjo stopnjo došel, se je veliko napuha nalezal.

Po dosluženi vojaščini je pozabil na svoj dom, akoravno so ga stariši močno domú želeli; bili so premožni. Domú ni šel; podal se je v tuje kraje, križem svet; v Bruk-u je nekoliko časa delal svoje rokodelstvo. Od samega napuha pa je bil tako napét, da je začel Boga tajiti in silno razuzdano živeti; kar je bilo hvale in časti vredno, je grajal. Svetost je psoval in norčeval se; v veliko pohujšanje je bil mnogim kristjanom, svetih zakramentov že osemnajst let ni prejemal, — z vsemi slabimi lastnostmi se je še hvalil in razglašal zanikarne dogodke svoje.

Pozneje je šel v dunajsko Novo mesto v delo. Ko je mlada leta preživel v hudobiji, jél se je starati. Vest (notranji glas) ga čezdalje bolj in bolj peče — noč in dan tako, da ni mogel delati. Zaradi tega se je poslovil in šel daleč, silno žalosten po cesti proti Baden-u. Od same težke vesti se je počasi naprej pomikal. Pride do neke šume (gozda.) Ravno ta čas se je začelo silno bliskati in treskati, da je zdrav, pa od strahú padel na zemljo na obraz. Pričel je britko jokati se; spoznal je, da ga Bog vabi na pravo pot. V taki žalosti leži ves moker na zemlji in sliši glas: J. B., veruj v Boga; ako ne, boš pogubljen! Čez nekoliko časa vstane, gre naprej po cesti nekoliko korakov, in zopet se silno zabliška in strašno zagermí; od velikega

strahú popotnik na tla pade in sliši glas, kakor poprej. To ga je do čistega pretreslo. Drugi dan zgodaj se je napotil v bližnji samostan (Neukirchen), opravil je vesoljno sv. spoved, obtožil se je skesán vseh svojih grehov in postal čisto spokoren kristjan; enak je bil spreobrnjenemu zgubljenemu sinu. Bogu bodi hvala, milost mu je bila dodeljena, živel je zdaj silno spokorno v tuji deželi še leto in dan. Bolezen ga napade, smert ga pokosi, zaspal je mirno in upamo da v „Gospodu.“

Kdor koli greší, dela nespametno, ker misli, da bo zato kaj bolje zanj. Prestrašni so nasledki greha in blagor mu, kdor se iz njega izkoplje, — tisučkrat bolj blagor pa njemu, kdor se v žrelo greha ne pogrezne. J. P.—n.

Iz Amerike. Red Lake, Indian Reserve, Minn. Dec. 12. 1888. Kakor vidite tukaj v naslovu, sem zdaj pri Rudečem Jezeru (Red Lake), dušni pastir pri Indijancih, v ravno tistem kraju, koder sta pred kakimi 30 leti hodila, ranjki g. F. Pirc, blagega spomina pri vsih Indijancih, in L. Lavtižar, ki je 3. decembra leta 1858 tukaj na jezeru zmerznil. Je še precej veliko Indijancev tukaj, ki mi vejo marsikaj pripovedovati od častitljivega starčka, F. Pirca in od Lavtižarja. Bil sem v hiši, ktero so zapustili g. Lavtižar tisto jutro, ko so šli čez jezero k nekemu bolnemu Indijancu; zvečer pa, na poti domú, so na jezeru zmerznili. — „Brevi implevit tempora multa!“ — Red Lake, kakor veste, je največe jezero v naši državi Minnesoti. Od Kanade je samo kakih 80 milj oddaljeno, proti jugu. Sedaj je že popolnoma zamerznjeno. Kar je kerščenih Indijanov, so še precej dobri katoličanje, dasi ravno niso imeli dolgo časa nobenega duhovna. Kar so čast. g. Ign. Tomazin zapustili ta kraj, je že čez pet lét. Od tistega časa pa so čast. g. Alojzij Hermanutz O. S. B. iz White Earth-a obiskali samo po enkrat ali dvakrat na leto te zapuščene Indijane. Zares hudo zimo bodo imeli; nimajo nič jesti, bojim se, da bi lakote ne pomerli, kakor se je zgodilo lansko zimo pri Pambina-Indijancih. Jako so revni. Jaz, za svoj dél, se prav srečnega čutim tukaj med Indijanci; posebno me pa veseli, da jim zamorem v njihovem jeziku pridigovati in v šoli kerščanski nauk razlagati.

Chippowa-jezik je precej težak; ob novem letu bo ravno 3 leta, kar sem se ga začel učiti; rabil sem ranjcega škofa Baraga gramatiko, besednjak, in druge knjige. Zraven tega pa sem imel veliko pomoč pri otrocih v šoli doli v samostanu, kjer smo imeli kakih 80—100 indijanskih dečkov

z Bele zemlje, Leech-Lake-a, Grand Rapi-da, Duluth-a, in Superiora v Wiskonsinu.

Kar sem tukaj pri Rudečem jezeru, bo čez tri dni ravno en mesec, 1. novembra, na vsih Svetnikov dan, so me mil. gosp. škof Rupert Seidenbuš O. S. B. mašnika posvetili, pondeljek potem, 5. nov. sem pri Kranjcih pri Št. Štefanu pél novo mašo. Zares, prav vesel dan smo imeli vsi skupaj. V nedeljo, 11. novembra, sem od-rinil semkaj na „reservacijo.“ Z menoj biva še en drugi nemški Benediktinec iz našega samo-stana, o. Tomaž Borgeding, ki je že skoraj pet lét duhoven.

Dela imam skoraj čez glavo. Vedno prihajajo ajdje, ktere podučujem v poglavitnih res-nicah naše svete vere. Veliko jih je že davno kerščenih, pa nimajo ne duha ne sluha od Kri-stusove sv. vere. Ni čuda, saj jih nobeden ni podučeval; samo gnada Božja jih je še zderže-vala in jih še zderži, mislim. Res čuda, da jih veliko ni odpadlo. —

Prečastiti gospod, ali bi mi morebiti ne mogli povedati, če se dajo kako Baragove indi-janske bukve dobiti pri Vas v Ljubljani, ali kje drugje. Če se ne motim, so bile ene tiskane v Ljubljani l. 1839; pa ne vem za gotovo. Prosim, bodite tako dobri in pozvedite kaj; prav rad bi jih imel; ne vem pa, kaj je naslov? Prosim Vas, odgovorite, ako mogoče, kmalo, kaj in kako?*) Prav priserčno pozdravljam.

Napis:

Rev. Simon Lampe O. S. B.,
Red Lake Indian Reservation
Minn. U. S.
North. America.

Razgled po svetu.

Gradec. „Kathol. Vereinsblatt“ v Lincu piše, kako je protimagnitizator Krause 22. grud. imel v Gradcu govor s poskušnjami o „hypno-tizmu.“ Ondi, kakor piše „Grazer Volksblatt,“ je Krause med drugim lisiče omenil, kako „uče-nostni spisi govore, da se hypnoza rabi tudi v bibliji, da pa on noče govoriti o tem prašanji.“ Izverstni „Volksblat“ prav umno na to opomni, da mi katoličani od tega Krauseta o bibliji no-čemo slišati, ker sami sebe zmožne cénimo, da razločimo, kaj je natorno in kaj čeznatorno, kaj čudež in kaj slepilo, in da njegovi poroki, ki zajemajo svojo učenost iz Straussa in Renan-a, so že davno overženi in njihova veda pod klopjo.

*) Mogoče, da jih kdo še ima, ki mu nič ne koristijo; naj bi jih poslal gospodu, ali nam izročil, da jih pošljemo. Vr.

— Tudi v Lincu je Krause iskal svojo „umet-nost“ osoliti s čudeži sv. pisma, pa zvijačno je precej prestopil na drugo stvar, češ, da noče imeti opraviti z deržavnim pravdnikom in žaliti pobožnih ušés. Vidi se, da ta gospod se dobro razume tudi na govorniške zvijače in omenjeni list opominja katoličane, kamor bi se ta „wander-vogel“ zaletel, da naj se njegovim bliščilom ne dajo za nos voditi. Tudi pravi, da njegovi vspehi v Lincu niso bili nič prav posebni in pri družini „Dr. N.“ mu je bilo naravnost spod-letelo. Išče pa Krause svoje nevarne gobe véasi „pocukrati“ z nekacimi pobožnostmi. Tako n. pr. veléva svojemu „mediumu“, da naj poklekne, se prekriža, ker dal se bo blagoslov z Najsvetejšim itd. Zato mu kliče gosp. vrednik „Volks-blattov“: „Herr Krause, merken Sie sich gut. Wir lassen unsere heiligsten Gefühle von Ihnen in keiner Weise beleidigen!“ Zapišite si za ušesa, g. Krause: Tega, kar nam je naj svetejše, Vam ne dopustimo z ničimur žaliti!“

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Dobri nameni za mesec prosinec (januvarij).)

a) Glavni namen:

Da bi se Božje pravice Bogu vernile.

Posebni nameni:

18. Stol sv. Petra v Rimu. Sv. Oče. Za pro-stost in povišanje sv. Cerkve. Katoliški tisk.

19. S. Kanut. Cesar avstrijski. Več družin. Važne stavbinske zadeve. Šola v Švici.

20. Ime Jezusovo. Posvečevanje božjega imena. Več vojaških prostovoljcev. Taki, ki so brez službe, hudo bolni, zaslepljeni, slabi.

21. Jožefa Marija od sv. Neže. Delo sv. Detinstva. Važne zadeve zarad poklica. Več poslov, 2 dečka.

22. S. Vincencij. Da bi se združili bogati v ime obče koristnih del telesnega usmiljenja. Več vdov in vdovcev. Nekaj pleminitašev.

23. Zaročenje Marijino. Za prospéh pobož-nosti k ženinu prebl. Device. Da bi nepravno skupaj živeči cerkveno se poročili. Več ženinov in nevest.

24. S. Timotej. „Duhovni in obhajanci.“ Več mlačnih. Za verle in vredne dušne pastirje.

25. S. Pavla spreober. Molitveno apostolj-stvo. Za spreobrnjenje več veljavnih móž. Več učiteljev in učiteljic in njih šolske mladine.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje Naše lj. Gospé presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Herma-

gora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomere, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Duhovni pastir živo priporoča brata za spreobrnjenje. Enako tri nepokorne duhovnjane, ki ne pridejo k spraševanju. Uslišanje se bode naznanilo. — Neka kerščansko-judovska nesnaga za odpravljenje. — Dvé bolni osebi za zdravje. — Žena priporoča napačnega moža za popljšanje. — Mati priporoča z velikim zaupanjem svojega sina, ki je podveržen zelo hudi jezi, da bi bil rešen té divjačnosti. — Neki zakonsk razpor, da bi se na priprošnje N. lj. Gospé, sv. Jožefa in sv. Antona Pad. srečno poravnal. — Duhoven toplo priporoča udom br. N. lj. Gospé, presv. Serca Jezusovega v molitev sitno zadevo med cerkvijo in sosedom, da bi se kmalo pravično končala. — Bolan, da bi na priprošnje N. lj. Gospé, sv. Jožefa in sv. Antona dosegel zdravje, ali saj kako polajšanje, če je Božja volja. — V presv. Serce Jezusovo in Marijino priporočen za zdravje že dolgo bolan dijak. Uslišanje se naznani.

Listek za raznoterosti.

† **Iz Ljubljane.** V torek, 8. t. m., zjutraj o 1/4 3eh je nagloma umrl že dolgo bolehní č. g. Urh Zupan, duhoven v pokoju, in bil je v sredo popoldne ob 4ih pokopan. Bog mu daj večni mir!

† **Umerl** je v Ljubljani krojaški mojster g. Jak. Milavec, naj lepši izgled rokodelskega stanú. Bog mu daj večni mir!

† **Kozé** po več krajih na Dolenjskem hudo razsajajo. V Križevem pri Kostanjevici je umrl za njimi 6. t. m. čast. gosp. kaplan Fr. Demšar, star še le 30 lét. Rojén je bil v Poljanah 5. avg. 1859, posvečen 19. jul. 1884. R. I. P. Eden gospodov piše: „S sv. Obhajilom ali s sv. oljem je treba iti dva- ali trikrat na dan; danes (25. grud.) jih leži 20 bolnih.“

Burja je te dni na Primorskem grozno brila, zlasti po noči. Pišejo, da na tiru od sv. Petra do Nabrežine je v torek-večer upihnila vse luči v železničnih vozovih. Tudi morje je strašno šumelo. V nekem kraju je menda cerkveni stolp poderla!

Za škofa v Lincu je imenovan preč. g. Frančišk Doppelbauer. Ta gospod je bil dozdej rektor avstrijskega hospica „all' Anima“ v Rimu, je toraj gotovo mož dobrega katoliškega duha.

Strašne povodnji so bile zopet nedavno v srednji Aziji, v Mandžuriji; kacih 2000 kristjanov je končanih.

Jaz bi jih že ne zidal. V Novgorodu na Ruskem je med igro vstal ogenj in pogorelo je gledišče. Dve osebi ste mertvi, veliko opečenih.

Zopet se je tat ustrelil! Osemkrat milijon manj kot nič zapustivši agent Bex iz Pariza se je na Švicarskem ustrelil. — Tatovi in sleparji le v življenji kaj derže do časti; ne pomislijo pa, da naj večja sramota je sam sebe končati potem, ko je sleparil, goljufoval in kradel. Ta sramota se zamore popraviti s popljšanjem, s pokoro, — nikoli pa ne s samomorom.

Varite se kužnih listov! „Katolički List“, ki gotovo ni prenapét, rezno svari zoper časnik „Vienac“,

ki tudi drugi terdijo, da širi nenravnost med hervaški narod in zlasti med mladino. Eden naročnikov pravi: „Že 16 lét sem „Venčev“ naročnik, zdaj pa ne trenutek več ne bom.“ Narod tedaj se uprè zoper liste, ki mu pačijo lepe duše!

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Pn. dekan Mat. Kožuh 5 gld. — Milgsp. proš. dr. A. Jarc 5 gld. — Čast. g. župnik Jern. Jarc 1 gld. — Č. g. župnik Peter Vartol 7 gld. 50 kr. — D. 1 gld. 40 kr. — Katarina J. 40 kr. — „Bodite pridni in pobožni!“ 1 kupon za 2 gld. 10 kr. — Preč. g. župnik Al. Košir 2 gld. — Č. g. župnik Bl. Petrič 2 gld. — Neimen. dobrotnik 70 kr. — Č. g. Jož. Lavrič 5 gld. — Neka dobra roka 40 kr. — „Brez imena“ 80 kr. — Neka pobožna družina 10 gld. — Preč. g. župnik Jan. Potočnik 5 gld.

Za sv. Detinstvo: „V imenu Jezusovem“ 50 gld. — Č. g. Vinko Čepin 4 gld. 10 kr. — Č. g. župnik Jern. Jarc 7 gld. — Po preč. g. župn. Rozmanu 10 gld. — Gospnja. Vikt. Melcer 1 gld. — Iz Št. Viške fare nad Ljubljano 1 gld. 30 kr. — Čast. g. G. Vilman, župnik na Selih, 10 gld. 50 kr. — Č. g. Avg. Šinkovec, kaplan v Žuženberku, 22 gld. — Č. g. Anton Keržič, nunski katehet v Ljubljani, 50 gld. — Neimen. 2 gld.

Za sv. Očeta: „V imenu Jezusovem!“ 5 gld.

Za naj potrebniše misijone: „V imenu Jezusovem!“ 10 gld.

Za afrikanski misijon: Marijana Osel 1 gld. — G. Ant. Lenasi 12 gld. — Č. g. župn. Ant. Peterlin 4 gld.

Za Don-Boskov misijon: Č. g. župnik Jož. Golja 4 gld.

Za misijonsko hišo v Kočevji: Pn. dekan Mat. Kožuh 5 gld. — Č. g. župnik Bl. Petrič 2 gld. — Č. g. župn. Jern. Jarc 1 gld.

Za poškodvane Tirolce: Pn. dekan Mat. Kožuh 7 gld.

Za sirotišnico v Kočevji: Pn. dekan Mat. Kožuh 5 gld.

Za novo cerkev v Kočevji: Pn. dekan Mat. Kožuh 3 papirne rente à 100 gld. = 300 gld. nomin.

Za hišo rokodelskih pomočnikov v Novem mestu: Milgsp. proton. dr. A. Čebašek 5 gld.

Za bratovščino sv. R. Telesa: Č. g. župnik Jern. Jarc 8 gld.

Za cerkev Jezusov. presv. Serca: Katar. Vodnik 52 kr.

Za družbo sv. Leopolda: Milgsp. proš. dr. A. Jarc 5 gld.

Za brat. duš v vicah: Č. g. župnik Bl. Petrič 2 gld. 20 kr.

Za namene kardinala Lavigerie-a (odprava sužnjosti). G. Fr. Omejic 1 gld.

Za Marijanišče: Prevzviš. gospod naš knez in škof 20 gld. za božičnico.

Za zamurske otroke: Neka pobožna družina 15 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. Kun v Pol: Naročeno odpravnistvu zastran „Dan“. — G. Fil. H—p. v Cel: Oddano — G. Br. na Do! : Oddano za „Detol“. — G. Al. K. v Št. R.: Za „Dan“ in „Slov.“ oddano